

Multilateraal Instrument (MLI) en Nederlandse belastingverdragen

Het Multilateraal Instrument (MLI) maakt het voor landen mogelijk op een snelle en efficiënte wijze hun belastingverdragen aan te passen om belastingontwijking tegen te gaan, zonder dat hiervoor nieuwe onderhandelingen nodig zijn. Het MLI bevat namelijk bepalingen tegen belastingontwijking die doorwerken in belastingverdragen van landen die daarvoor kiezen. Het MLI geldt per 1 juli 2019 ook voor Nederland. Hieronder wordt uitgelegd wat dit betekent voor Nederlandse belastingverdragen. Daarbij is een tabel opgenomen van belastingverdragen waarop het MLI doorwerkt. Deze tabel wordt ieder kwartaal geactualiseerd.

Wat is het MLI?

Belastingverdragen zijn bedoeld om dubbele belasting te voorkomen voor burgers en bedrijven maar ook om te voorkomen dat er helemaal geen belasting wordt betaald. De OESO/G20 hebben in het zogeheten BEPS-project (*Base Erosion and Profit Shifting*) tegen belastingontwijking voorstellen gedaan om internationale belastingontwijking te voorkomen. Deze voorstellen hebben betrekking op nationale wetgeving (bijvoorbeeld om ervoor te zorgen dat de belastingregels van landen beter op elkaar aansluiten) en op belastingverdragen. Het MLI is een instrument om de maatregelen voor aanpassing van belastingverdragen op een snelle manier op deze verdragen te laten doorwerken.

De tekst van het MLI en een Nederlandse vertaling daarvan zijn te vinden via:

https://wetten.overheid.nl/BWBV0006679/2019-07-01#Verdrag_2

Hoe werkt het MLI?

In het MLI zelf is geregeld hoe de MLI-bepalingen doorwerken op belastingverdragen. In de kern geldt dat een bepaling uit het MLI doorwerkt op een belastingverdrag als beide verdragspartners daarmee via het MLI hebben ingestemd en het MLI in beide landen in werking is getreden. Om te weten of een MLI-bepaling doorwerkt, moeten daarom de volgende vragen worden beantwoord:

- (1) Is het MLI voor beide verdragspartners bij het belastingverdrag *in werking getreden*?
- (2) Hebben beide verdragspartners het geldende belastingverdrag aangemeld onder het MLI?
- (3) Hebben beide verdragspartners ingestemd met doorwerking van een MLI-bepaling? en
- (4) Is het MLI *van toepassing* op het belastingverdrag voor de belasting die het betreft?

Om dit na te gaan, kunnen de MLI-posities (zoals welke verdragen zijn aangemeld en welke MLI-bepalingen een land wil laten doorwerken) van Nederland en zijn verdragspartners worden geraadpleegd via: <https://www.oecd.org/tax/treaties/beps-mli-signatories-and-parties.pdf>

Vanaf wanneer is het MLI van toepassing?

Het MLI is voor Nederland in werking getreden op 1 juli 2019. De vervolgvraag is wanneer bepalingen van het MLI van toepassing worden op de belastingverdragen die Nederland heeft aangemeld voor het MLI. Dit is geregeld in artikel 35 van het MLI en hangt af van de volgende vragen:

- (1) Wanneer is het MLI in werking getreden voor de verdragspartner bij dat belastingverdrag?
- (2) Welke verdragspartner past het MLI toe (Nederland of de verdragspartner van Nederland)?
- (3) Welk belastingmiddel betreft het (bronbelastingen of andere belastingen)?
- (4) Heeft de verdragspartner met een voorbehoud bij artikel 35 van het MLI afwijkingen bedongen op de hoofdregels voor het van toepassing worden van het MLI?

Schematische weergave voor het van toepassing worden van het MLI

Onderstaand schema geeft weer op welke belastingverdragen en vanaf welk moment het MLI door Nederland kan worden toegepast. Het moment waarop het MLI door de verdragspartner van Nederland kan worden toegepast, kan hiervan afwijken. De in blauw weergegeven verdragen bevatten een link naar de zogenoemde 'synthesised texts' waarin de concrete gevolgen van het MLI op een leesbare wijze zijn weergegeven in de doorlopende verdragstekst.

Voor het belastingverdrag met...	...geldt het MLI voor bronbelastingen bij belastbare feiten die zich voordoen op of na...	...geldt het MLI voor andere belastingen (zoals de vennootschaps- en inkomstenbelasting) voor belasting-tijdvakken die aanvangen op of na...
Albanië	01-01-2021	01-07-2021
Armenië	01-01-2024	01-07-2024
Australië	01-01-2020	01-01-2020
Bahrein	01-01-2023	01-12-2022
Barbados	01-01-2022	01-10-2021
België	01-01-2022	01-01-2022
Bosnië - Herzegovina	01-01-2021	01-07-2021
Canada	01-01-2020	01-06-2020
China	01-01-2023	01-03-2023
Egypte	01-01-2021	01-07-2021
Finland	01-01-2020	01-01-2020
Frankrijk	01-01-2020	01-01-2020
Georgië	01-01-2020	01-01-2020
Griekenland	01-01-2022	01-01-2022
Hongarije	01-01-2022	01-01-2022
Hongkong	01-01-2024	23-09-2023
IJsland	01-01-2020	01-07-2020
India	01-01-2020	01-04-2020
Indonesië	01-01-2021	26-06-2021
Israël	01-01-2020	01-01-2020
Japan	01-01-2020	01-01-2020
Jordanië	01-01-2021	01-07-2021
Kazakhstan	01-01-2021	01-04-2021
Korea	01-01-2021	01-03-2021
Kroatië	01-01-2022	01-12-2021
Letland	01-01-2021	01-08-2020
Litouwen	01-01-2020	01-01-2020
Luxemburg	01-01-2020	01-02-2020
Maleisië	01-01-2022	01-12-2021
Malta	01-01-2020	01-01-2020
Mexico	01-01-2024	01-01-2024
Noorwegen	01-01-2020	01-05-2020
Nieuw-Zeeland	01-01-2020	01-01-2020
Oostenrijk	01-01-2020	01-01-2020
Oman	01-01-2021	01-05-2021
Pakistan	01-01-2022	01-10-2021
Panama	01-01-2022	01-09-2021
Portugal	01-01-2021	01-12-2020
Qatar	01-01-2021	01-10-2020
Rusland	01-01-2021	30-11-2020
Roemenië	01-01-2024	05-10-2023
Saoedi Arabië	01-01-2021	01-11-2020
Servië	01-01-2020	01-01-2020
Singapore	01-01-2020	01-01-2020
Slowakije	01-01-2020	01-01-2020
Slovenië	01-01-2020	01-01-2020
Tsjechië	01-01-2021	01-03-2021
Tunesië	01-01-2024	01-05-2024

Verenigde Arabische Emiraten	01-01-2020	01-03-2020
Verenigd Koninkrijk	01-01-2020	01-01-2020
Vietnam	01-01-2024	01-03-2024
Zuid-Afrika	01-01-2023	01-07-2023

Aandachtspunten bij bovenstaand schema:

- Dit schema geeft de situatie weer naar de stand van zaken op 1 januari 2024. Afhankelijk van Nederlandse verdragspartners kan het MLI nadien voor meer Nederlandse belastingverdragen van toepassing worden. Het schema wordt per kwartaal aangepast.
- Het MLI is voor Zweden (op 1 oktober 2018) en Estland (op 1 mei 2021) in werking getreden. Door voorbehouden die deze landen hebben gemaakt bij artikel 35 van het MLI is het MLI nu nog niet van toepassing op de belastingverdragen met Nederland die Zweden en Estland hebben aangemeld voor het MLI.
- Het verdrag met Rusland is door Rusland opgezegd en is vanaf 1 januari 2022 buiten werking getreden.

De weergegeven data in dit schema gelden niet voor de onderlingoverlegprocedure of arbitrage; daarvoor gelden doorgaans andere data.

Meer informatie?

Meer informatie over het MLI en de doorwerking op belastingverdragen is te vinden op:

- OESO-website over het MLI:
<https://www.oecd.org/tax/treaties/multilateral-convention-to-implement-tax-treaty-related-measures-to-prevent-beps.htm>
- Het Explanatory Statement met nadere informatie over de werking van het MLI:
<https://www.oecd.org/tax/treaties/explanatory-statement-multilateral-convention-to-implement-tax-treaty-related-measures-to-prevent-BEPS.pdf>

De Nederlandse MLI-positie is toegelicht in de parlementaire documenten, met name in:

- De memorie van toelichting bij de goedkeuringswet:
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34853-3.html>
- De nota naar aanleiding van het verslag bij de goedkeuringswet:
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34853-6.html>
- Het aangenomen amendement Ladders-Slootweg:
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34853-8.html>